

DIPO
BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
767-7525
FIZIC

PROF. DR. ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂSOV
Apară o dată pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARIȚIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI
BRĂSOV
B-dul REGELE FERDINAND
Abonamentul anual lei 200. Autorit.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 31

8 Mai 1941

Anul 104

Poate c'afi băgat
de seamă...

de V. Branisce

De vreo două numere coloanele noastre parcă și-au potolit avântul.

Imprejurări pe care nu le prevăzusem ne fac să ocolim anume subiecte, să învăluim în tăcere fapte, asupra cărora am avea de spus multe, multe de tot.

Cititorii să nu fie desamăgiți. Orice vesmânt va îmbrăca scrisul nostru, fie sfintele odăjdii ale parabolei creștine, fie vicleana piele a vulpii, în dosul celor ce vom spune se va ascunde vecinica noastră simțire și năzuință românească.

Sunt rațiuni mai înalte în fața cărora ne supunem fără șovăire.

Dar dela linia pe care ne-am impus-o, dela credința nestrămutată în dreptatea revendicărilor noastre naționale, nu ne poate opri nici o lege omenească, nici o constrângere.

Și dacă modestele numere ale acestui ziar, scoase cu multă trudă și sacrificii, au fost primite cu o caldă îmbrățișare de pretutindeni, înfrățindu-se, în același avânt, frații dela mare și până la câmpia-hotar, aceasta se datorește, în primul rând, faptului că noi fixăm doar în scris, ceea ce gândeste și simte toată suflarea românească.

În frumosul lăcaș al Bibliotecii „Astra”, liniștea de odinioară a fost intreruptă de un susur slab, dar continuu.

În dosul vrafurilor de cărți a început să bată o inimă nouă... ziarul.

Dela tipograful harnic și conștient de ținuta ziarului, dela femeia și fetița obosită, care nu se uită la minutar, în zelul de-a face cât mai bine expediția și până la ultimul colaborator, toți sunt călăuziți de însemnătatea misiunii ce le-a fost hărăzită.

Și nimeni nu poate uita nici o clipă rolul care-i revine „Gazetei Transilvaniei” de-a ridica pe culmi înalte flacăra curată a naționalismului, spre a lumina și dincolo de hotare. Căci — durere — am ajuns să fim hotar de țară.

Nu, acest lucru nu-l uită nimeni. Nu-l uită profesorul atâtor generații, care astăzi cot la cot cu elevii de altădată așteaptă, cu aceeași emoție tinerească, un semn, o prevestire de mai bine.

Nu-l uită redactorul, care după ce lăsase dincolo rodul unei munci de-o viață, se apropie cu pasul rar și măsurat de masa de scris și începe, fără șovăire, drumul spre mântuire.

Nu-l uită istoricul — urmaș al unor distinse generații de luptători naționaliști.

Nu-l uită poeta duioasă. Ea prinde în versuri calde zvâcnirea inimilor noastre.

Mai ales nu-l uită acela care, cu caldă credință, și-a luat aspra misiune de a coordona munca tuturor.

Și nu-l uităm nici noi, cei mulți.

Înșiruiți în primele rânduri ale bătăliei românești, noi ne integrăm într-o mișcare începută cu secole înainte și a-deseori sfârșită pe roată.

Nu-i așa că ați băgat de seamă acest lucru?

Octavian Goga

de I. Bozdog

De sub încărunită noastră „Tâmpă” au tăsnit florii redeșteptării naționale prin profeticele accente ale Răsunetului lui A. Mureșianu.

În aceste meleaguri s'au zămislit pietrele de temelie ale trăinicieii unui neam, prin rostul mulcom al cărturarului dascăl A. Bârseanu: „Pe-al nostru steag e scris Unir.”.

Aici s'au formulat puternicele viziuni de răfueală ale urmașilor lui Horia cu baronii fără de inimă dela Clopotiva și izvoarele Mureșului în „Se face ziuă” a lui Z. Bârseanu.

Din căldura sufletului acestui vechiu cuib al Românilor s'a inspirat cântărețul inaripat al onoarei Armei și Drapelului național St. O. Iosif în al său profetic îndemn „La Arme!”

Statua nedreptei și milenarei noastre răstăgniri, ridicată pe creasta Tâmpăi, ca un simbol al frângerii vâjnoasei spinării a ființei românești a tulburat și cutremurat ochii visătorului elev al Brașovului: O. Goga.

Când s'a înfipt acest stigmat pe vechiul adăpost al vremurilor de restriște al Brașovenilor, elevul liceului Șaguna, visătorul O. Goga, a tresărit sub biciuirea cruntă a mândriei lui naționale și a întrezărit lanțul nelegiuirilor prevestitoare de prăpăduri. Sbu-ciumul pentru destinul neamului său s'a prefăcut, încă de pe băncile școlii, într'un murmur surd, ca în curând să treacă apoi în clocot gâlgăitor și în cele din urmă în torent tumultuos, care a cutremurat ființa unui neam întreg, pregătindu-l și pentru ceasul mare al jertfei dar și pentru marele praznic al Învierii.

La sorocul celui de-al treilea an al morții, figura lui O. Goga este pe deplin purificată de tot ce lutul omeneșc a putut să poarte în ființa lui efemer și comun, și El stă înălțat în conștiința unanimă a țării ca cel mai

sensibil și mai desăvârșit intruchipator al aspirațiilor, al dreptății și al onoarei ei.

N'am curajul să mă apropiu și să mișc mărgăritarele de simțire și nestimatele gândirii lui, căci nu știu din care poezie aş putea să scot crâmpie, fără a nu mă simți obligat să o transcriu în întregime, când din toate strigă glasul sfâșietor de durere al Ardealului.

Totuși, apropiindu-ne cu venerație, să retrăim câteva fragmente din inima lui, care, nu s'a plâns niciodată de durerile proprii. Accentele de revoltă și durere nu izbucnesc decât pentru neamul său:

„Dă-mi viforul în care urlă și gem
[robiile de veacuri!”

căci:

Eu sunt oftatul care plânge
Acolo 'n satul meu din deal
Sunt tipătul muiat în sânge
Al văduvelor din Ardeal.

O parte a moșiei strămoșești, împreună cu sintele lui moaște, e robită din nou. Din sufețele lor neastămpărul așteptării ne strigă prin glasul lui Goga: „Părăgînirea ce și-o strigă Ardealul blestemat să cadă!”

De-un an veghiați în pragul porții,
Incremenți de-un tainic lanț,
Bolnavi ce 'n frigurile morții
Vedeți un chip de dorobant.

Destinul atât de crud cu cântărețul „Pățimirii Noastre” l-a făcut să-și întrevadă nu numai sfârșitul vieții sale sbuciumate: „De-oi muri la primăvară”, — dar să și-l împletească și cu amărăciunea din preajma zilei de 10 Mai, în care el îi va vedea din mormânt; Pășesc cu voi alături, întunecați și crunți, în marșul de paradă ei dărz înaintează, Cu mâinile întinse arată peste munți.

Continuare în pag. 2. col. 1-2.

Să ne judecăm
singuri

de Ion Colan

Să ne judecăm singuri și singuri să ne palmuim obrazul pentru vinovata atitudine avută față de culorile țării.

Altădată, când hotarul convențional se răzima pe Carpați, cu totul alta ne-a fost educația. Pentru sfântul petec tricolor, interzis atunci, au fost destui fericiți că li se deschideau porțile închisorilor dela Seghedin, în timp ce rămașii acasă cântau, în chip de blestem:

Seghedine, Seghedine,
Dumnezeu cum te mai ține?

Știa așa de bine ce-l așteaptă și, totuși, elevul de liceu a pus totul în cumpănă, numai de dragul de a vedea drapel românesc fiuturând în turnul catedralei din Blaj.

Iar a doua zi, canonicul „Moldovanuț” aflând despre cele întâmplăte, a înghenunchiat, în stradă, în fața bisericii, și-a făcut o cruce, a ridicat ochii spre cerul luminat parcă de cele trei culori ale Țării vizate de un Ardeal întreg și a spus: Mulțumescu-ți ție, Doamne, că l-am văzut și aici.

Alte vremuri?
Nu! Alte inimi!

Și, pentrucă aniversarea e aproape, să ne aducem aminte de tradiția liceului Șaguna, care nu îngăduia să treacă 3/15 Mai, fără ca la mormântul lui Andrei Mureșianu să nu arboreze culorile României, demonstrând, an de an, miopiei politice a diferiților grofi și baroni, că și aici, la Brașov, e tot Românie.

Continuare în pag 2 col. 3-4.

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Ion C. Brătianu și Germania

de Aurel A. Mureșeanu

Se împlinesc 50 de ani dela moartea lui Ion C. Brătianu. S'au scris multe despre acest reprezentant al stăruinții, tăriei și dărzeniei rasei noastre daco-romane, și totuși foarte puțină atenție s'a dat legăturilor sale sufletești cu mișcarea naționalistă din acea parte a continentului nostru, care era menită să joace un rol atât de important în partea din urmă a vieții sale: cu Germania și poporul german.

Ion C. Brătianu a făcut parte din acel grup al mării noastre ge-

nerații dela mijlocul veacului trecut, pe care, în opoziție cu grupul luptătorilor „romant ci”, l-am putea numi grupul luptătorilor naționali realiști. Căci, în timp ce reprezentantul principal al celui dintâi, Ion Heliade Rădulescu credea în realizarea aspirațiilor naționale ale Românilor, sosirea vremii de apoi a „republicei universale a Europei” și într'un „congres european”, bazat pe „solidaritatea popoarelor”, iar nu a „guvernelor” ei, reprezentantul clasic al celui alt grup, Nicolae Bălcescu, era convins că „Ro-

mânismul nu se va putea desvolta și scăpa de atâți vrăjmași ce-l apasă până când Principatele nu vor fi libere și nu vor organiza puterea lor armată, cu care să-și tragă cu sabia hotarele sale naționale.”

S'a crezut până acum că între concepția politică și naționalistă din tinerețe a lui Ion C. Brătianu și cea din vârsta lui înaintată ar fi existat o mare deosebire, ba chiar o „contrazicere”. Cei-ce au crezut și cred însă că Ion C. Brătianu de pe baricadele Parisului revoluționar de la 1848 ar fi fost altul decât acela care la 1883 a alipit România de tripla alianță, se înșală.

Aceasta ne-o dovedește mai întâi de toate comparația evoluției ideii naționale a lui Brătianu cu evoluția ideii naționale germane, care au urmat, am putea zice, dela

Jucăria vie

Unii părinți, mai ales oameni din clasa de jos, cunpără adesea pentru copiii lor câte un mic animal, pe care li-l dă, cum le-ar da în mână un obiect oarecare de lemn sau de metal, ca să se distreze.

Jucăria vie are, ce e drept, mai mult farmec pentru copii, căci face tot felul de năzdrăvăni, cât de voie, cât fără voie, și'n vreme ce copilul se delectează în sbuciumul animalului torturat de el, mama își vede în casă de treburi.

Am văzut o femeie odată, o țărăncă, cu'n copilaș de câteva luni, căruia îi pusese în mână „ca să tacă” un mâțșor venit pe lume poate în chiar ziua aceea. Pruncul strângea în pumnul lui mic pisiculi și nenorocitul animal, cu ochii lipiți, scotea niște sunete ciudate, cum scot păpușile acelea de gumă, cu mecanism, când le strângi sau le opeși. Bă, uneori, chiar înfunda în gură capul pisiculi, iar mama privea c'o adorabilă liniște la distracția aceasta a fătului ei.

Deunăzi văzui în târg trei pui de bufniță într'un coș. N'aveau încă pene; numai fulgi pe ei. Dar ochii lor mari moșteniseră dela părinți ura și teama față de oameni. Li vindea o femeie bătrână. De sigur nu ea se suise în vârful copacului să ia puții din cuib. Și-a trimis nepoții. Până m'am întors eu, se vânduseră toți. Un țigan lăutar îl cumpărase pe cel mai mititel, cu treizeci de lei. Cât era de neputincios bietul pui de buhă în mâna țiganului și ce ochi căscase. Parcă-l văd și acum. Il ducea acasă la copii.

Un copil era doar și animalul acela, un copil orfan, necăjit. Și la asta — vezi — nu se gândește nimeni. De'ncerci să le-o spu, se uită la tine de parcă nu te-ar pricepe. Și nici nu te pricepe.

Dar ce va ieși din copilul obișnuit să i-se facă toate poftele și care sub ochii părinților, poate și la îndemnul lor, chinuie o vietate? Va ieși aceea, ce vedem că are astăzi societatea din belșug: oameni fără inimă, egoiști, capabili de orice farădelege.

Nu obișnuți copii să fie cruzi cu animalele, căci mai târziu vor face aceasta și față de oameni.

Ecat. Pitis

— Continuare din pag. 1-a —

Chiar locul de mormânt și l-a dorit și așezat, singur, ca o sentinela în mijlocul moșiei recâștigate, pentru care hora morții i-a schimbat „lacrimile 'n sânge”.

Atunci în ziua milostivă când și sufla-
[rea mea de viață
Se va zidi în temelie ce și-a dura o
[lume nouă,

Când mă vor îngropa 'n țărâna moșiei
[tale rupte 'n două.
Atunci în ziua judecății, eu blând te
[voii privi în față.

(lui Petofi).
O. Goga însă nu e mort, ci glasul lui de foc biciuește astăzi în-treaga noastră ființă, căci pe plaiurile noastre dela Ciucea „soarele nu pentru noi răsare”, și „Jale duce Mureșul și duc tustrele Crișuri”.

Predici în pustiu

Contraziceri.

de Dr. M. Suciu-Sibianu

Am compătimit întotdeauna bietul suflet omenesc, care greu își poate găsi un echilibru în atâtea învățături contradicții.

Iată, bunăoară, chestiunea violenței. Învățătura Mântuitorului o exclude, obligând pe adevăratul creștin să răsplătească răul cu bine, să lase și cămașa celui ce vrea să-i ia haina, să întindă și obrazul celălalt, atunci când cineva îl palmuește.

Intervine, însă, morala uzuală și toată pedagogia școlii și vieții zicând: Este o lașitate să suferi ofense, ori dela cine ar veni; nu rămânea nimăului dator cu răspunsul, chiar dacă-i violent; ochi pentru ochi și dinte pentru dinte; nu ești demn, dacă tolerezi cea mai mică atingere a onoarei tale; întrebuințează toate mijloacele: sabia pumnul, duelul și tribunalul pentru a o spăla și apăra.

De ceeace noi așa de des facem caz în viața de toate zilele, **apărarea demnității noastre**, Biblia nu aminteste nici un cuvânt. A suferi în tăcere o ofensă nedreaptă — ceeace constituie un principiu fundamental biblic — este cu totul neglijat în morala vieții noastre. Goethe, marele poet și cugetător german, spune clar și lapidar: Nu înseamnă nimic un drept înmănușat. Cine are dreptul de partea lui, trebuie să fie dar și violent.

Doamne, unde-i adevărul? Dacă principiul biblic ar fi simultan aplicat de indivizi și popoare, nu ar fi nimica mai ușor decât a-l respecta. Așa, însă, trebuie să ne ducem calvarul înainte și, caz de caz, mereu să ne luptăm și să apreciem unde este momentul de a tăcea, și unde de a interveni. Dar când e vorba de soarta și dreptul unui popor întreg — să ne ierte bunul Dumnezeu! — suntem și noi de părere, că nu s'au apărât, și nu se vor apăra nici pe viitor cu alte argumente, decât cu sabia.

Am crezut, un moment, că se poate și altfel. De aci și tragedia noastră.

În ziua celei de a treia aniversări a mutării dintre noi a trupului lui O. Goga, noi nu cerem Milei Cerești alt dar și altă putere, decât să rodească din belșug în inimile tuturor Românilor „Tăria urii și a iubirii”.

Cea din urmă, nețarmurită pentru tot ce este românesc, iar cea dintâi, nestinsă și groznică pentru cei ce ne-au „scurmat și țărâna părinților din morminte” și care trebuie să-și sape adânc în minte strigătul lui de durere:

Strigați să știe largul zării,
S'auză toți câți trag în jug,
Că focul roș al răzbnării
Topește fierele de plug!

SĂ NE JUDECĂM SINGURI

Continuare din pag. 1-a.

La 1848, preotul ev. săsesc Welman relatează: Români din Făgăraș, cu prilejul recrutării au declarat, că ei merg la bătaie, «*însă pentru Unguri nici de cum*». Totuși, în războiul trecut, când monarhia se simția pe catafalac și, nădăruind să se salveze, a permis regimentelor românești să plece la luptă cu drapelul „valah” în fruntea companiilor, Români au murit cu miile, evident „pentru Unguri nici de cum”, dar cu iluzia că se jertfesc pentru culorile lor atât de dragi.

Și câte sacrificii nu s'au făcut în numele și de dragul roșu-galben și albastrului românesc!

Ce s'a întâmplat apoi, greu de spus. Ce vânt de nebunie a putut să sguduie temeliele sufletului nostru într'atâtea, încât să reducă valoarea unui simbol la mai puțin decât prețuia materialul din care era făcut?

Privind în urmă, constatările vor explica, și ele, motivele prăbușirii.

*

Trei fâșii de pânză, aproximativ colorate în roșu-galben și albastru.

Ploile, zăpezile, vânturile și soarele, cartelate, le-au spălăcit, le-au decolorat.

Le-am văzut atârând jalnic, la căpătâi de băț, scos pe ferestruica unui pod, prinse de stâlpii unei porți sau, ori cum, sub strașina casei.

Era drapelul Țării.

Sta acolo, cu săptămânile după 24 Ianuarie, după 10 Mai, după funebru 8 Iunie, după rușinosul 27 Februarie, după toate prilejurile.

L-am văzut spânzurat la clădiri cu două etaje, mare cât o basma; la altele lung de patru metri. Mai îngust sau mai lat, din mătase sau stambă de bălcu, după pofta și punga fiecăruia.

Autoritățile, grozav de ocupate cu înalte probleme de Stat, n'au avut vreme să-i reglementeze nici mărimea, nici arborarea.

La zile mari «*pavoazam*» și n'a crăpat nimăului obrazul de rușine privind cum arăta „pavoazarea”.

Electorul „orășan”, în zilele alegerilor, și-l atârna în banderolă; cel dela țară, mai simplu, și-l transforma în brâu, dându-i și altă funcție.

Pe urmă, «*străjerit*», și-a schimbat numele, transformându-se subit, pentru toți dascălii și elevii României Mari, în «*pavilion*», ridicat și coborât după un anumit ritual.

Și astfel, sfântul nostru tricolor se birocratiză. Avea zile fixe: luna și sâmbăta.

Il găseai pretutindeni, cu și fără motiv; numai în inimi rămăsese o amintire.

N'ar fi trebuit să ne mai mire când drapelul, înfipt hotar de cei care *real* muriseră pentru el, a fost smuls și mutat în altă parte de cei ce și-au imaginat că Ardealul este pământ de arendat.

Dece ne-ar mai revolta declarația *post festum*, că „altfel nu se putea face”?

Dece, apoi, am așteptat dela ardeleanul gpropar-spectator al României căprarului grenadir dela Breaza — știți, căprarul fără o mână, care a declarat simplu, că-i ajunge una pentru a arunca grenada — dece am așteptat, zic, să facă gestul cunoscut în istorie, prin jertfa persoanei sale, ca să lase istoriei naționale un nume, iar României de azi un argument în plus în lupta dreaptă a revendicărilor ei?

De ce atâtea și atâtea întrebări?

Când tricolorul nu-l ai în inimă, țara se transformă într'un număr oarecare de jugăre, proprietate individuală. Iar țara astfel privită, nu contează că are un număr oarecare de jugăre mai puțin.

Ceeace s'a și întâmplat.

Fără fanatica adorare, intimă și colectivă, a culorilor unei țări, fără o educație în acest sens, nimeni încă n'a mutat hotar de țară, acolo unde-i este locul.

Iar noi îl vom muta, pentru că, din nou, ca altădată, cântăm: *Trei culori cunosc pe lume...*

Citiți
Gazeta Transilvaniei

1848 încoace aceeași cale paraleă căci și conducătorii mișcării naționale germane au ieșit cei mai mulți dintre revoluționarii de la 1848 și n'a fost chiar și Bismark în tinerețea lui un „revoluționar”?

Ideea creierii unui stat *naio ai* german era în epoca Confederațiunii germane, conduse de imperiul *po uglo* al Austriei cu structura lui medievală, o idee tot atât de revoluționară ca și ideea unirii tuturor statelor italiene într'un singur regat și ca și ideea reunirii politice a tuturor țarilor locuite de Români. N'a fost parlamentul dela 1848, dela Frankfurt, care preconiza desființarea imperiului habsburgic și înființarea Germaniei naționale, unitare și puternice, acela, în fața căruia a prezentat și delegatul Românilor Ion Maiorescu cel dintâi

plan al „regatulul daco-român”? N'a urmărit chiar și Bismark același scop, când în 1866, în decursul războiului cu Austria, a cerut împotriva acesteia intervenția armată a principilor României și Sârbiei prin Transilvania și Banat? N'a fost structura îndărătnică a imperiului Habsburgilor cauza, că la 1866 nu s'a putut realiza nici unitatea germană și nici, implicit, unitatea poporului românesc?

Și n'a fost aceeași solidaritate de principii, care a unit la nceput în acțiunea lor, pe Napoleon III, apărătorul cel mai puternic al naționalităților europene, cu Bismark protagonistul ideii naționale germane?

Se știe că atât războiul contra Austriei dela 1859, cât și așezarea pe tronul României a principelui Carol de Hohenzollern s'a făcut cu

deplinul acord dintre Napoleon III și Bismark și contra voinții Austriei și se știe că Ion C. Brătianu a trebuit să aducă pe principele Carol de teama Austriei, *incog-ito* în țară.

Dacă politica europeană a luat, după 1866, drumul atât de nefavorabil ideii naționale, *cauza a fost menținerea imperiului austriac și transformarea lui artificială într'o societate de exploatare „austro-ungară”*.

Om al realităților, ca și Bismark, căruia, deși i-a reușit să înființeze un mare imperiu german, totuși nu i-a reușit înființarea Germaniei *tuturor* Germanilor, Ion C. Brătianu, convins că lucrează pentru viitorul neamului său întărind deocamdată regatul României. s'a alăturat la 1883, Triplei Alianțe, un an după aderarea Italiei.

Precum I. C. Brătianu n'a putut să-și vadă realizarea completă a marelui plan conceput de generația dela 1848, nici Bismarck n'a putut realiza Germania visată de el. Mai fericită a fost doar Italia, care și-a văzut realizate, tot cu sprijinul lui Napoleon III și Bismarck aproape toate aspirațiunile sale naționale teritoriale.

Din punct de vedere al principiilor naționalismului ideal, politica lui Ion C. Brătianu n'a fost deci niciodată în contrazicere cu politica Germaniei naționaliste, căci și una și alta au năzuit să dea popoarelor respective posibilitatea desvoltării depline a forțelor lor spirituale și naționale, fie în țările dintre Marea Nordului, Odera, Rin și Alpi, fie în regiunile dintre Nistru, Dunăre, Tisa și Carpați.

SANȚIUNI

de Dr. N. Căliman

Astăzi nu trăim timpuri de răfueli. Ne-am răfuit și războit destul 22 ani, până am adus țara în situația nenorocită, în care se găsește. Astăzi sunt timpuri în care nu putem voi și dori, decât unirea tuturor Românilor pentru reînvierea națională.

Deaceia, atunci când vorbim despre sancțiuni, acest ziar nu va putea fi bănuț, că ar relua o tema de care s'a făcut destul caz la noi.

Dar, dacă răfueliile și războirile interne trebuie considerate, în timpurile prin care trecem, ca o trădare a intereselor superioare ale națiunii, noi credem, că este o trădare și mai mare și mult mai periculoasă unirea tuturor în anumite rele.

În Ardealul nostru dinaintea de războiul din 1914—1918 n'am avut legi care să sancționeze pe acei ce trădau interesele naționale; n'am avut judecatori, care să judece pe acei ce ar fi mănuit bunuri publice în dauna națiunii române; nu aveam nici închisori, în care cei vinovați pentru delictul național să fie închiși și pedeșiți.

Și fără legi, fără judecatori, fără închisori, nu scăpa de pedeapsă nici unul dintre aceia, care se făceau vinovați de delictul național. Trădarea, necinstea, hoția, inconștiența, lipsa dela îndatoririle naționale, servilismul, atitudinea pentru ori și ce compromis, erau pedepsite aspru de opinia publică românească a Ardealului.

Această opinie publică judeca și sancționa așa de aspru și fără cruțare, încât vinovatul de un delict național era izolat, întocmai cum este izolat un bolnav de lepră sau ciumă. Ba, această izolare se făcea chiar mai bine. Un bolnav de ciumă sau lepră, dacă ar putea fi vindecat, ar mai putea ieși între oameni. Pe un trădător al intereselor naționale și publice opinia noastră publică, acest for suprem de judecată, îl izola pentru viața întreagă, fără nici un drept de apel. Un astfel de om nu-și mai putea ridica niciodată capul cât timp trăia.

După războiul, în România întregită opinia publică și-a încetat aproape complet rolul de judecător suprem.

Trădătorii de neam dinaintea de anul 1918 au ajuns la roluri de conducere în România unită; trădătorii intereselor naționale erau puși să conducă instituții de bază în Stat; necinstiții a-vutului public erau făcuți Excelențe; servilismul și lipsa de curaj, târguiala și vinderea pe bani a conștiinței erau făcute dogme de conducere a statului și puse la treptele tronului.

Și judecătorul suprem și neiertător de altădată: opinia publică, tăcea. Ne unisem, pare-se cu toții, în toate relele. Nu mai izolam pe vinovați, ca pe leproși. Iar aceștia infectau pături tot mai largi ale societății. Până când ajunsesem ca la temelgia statului să se pună trădarea, necinstea, minciuna, servilismul, lipsa de conștiință, imoralitatea, ca la primul cutremur să se dărâme statul, clădit cu atâta muncă, cu atâta omenie și cu atât idealism de un popor român, care știuse totdeauna să se apere și să sancționeze astfel de rele.

Trebuie să reintronăm din nou judecata opiniei publice. O schimbare a vieții noastre publice așa de mult îmbolnăvite, o reînviere și îndreptare nu se poate produce decât dacă acest judecător necruțător intră din nou în funcțiune.

Vinovații trebuie izolați de organismul sănătos al națiunii dacă vrem însănătoșirea lui.

Nu cerem gloanțe și închisori pentru ei. Nu le vrem moarte fizică. Dar opinia publică trebuie să dea sentința de moarte morală tuturor acelorora, care au contribuit și au dus la situația tristă, în care a fost adusă țara.

Toți trădătorii intereselor naționale, toți împărțitorii de pământ românesc, toți necinstiții și lipsiții de conștiință națională și socială, toți mercenarii cuvântului scris și spus, toți colindă-

Virtuțile și vitalitatea Românilor în oglinda veacurilor

Impăratul Ferdinand I,

în diploma de baronie, dată la 23 Noembrie 1548, lui *Nicolaus Olahus*, arhiepiscop primat și regent al Ungariei.

I.

„Noi am judecat că acest blazon (un scut aurit susținut de doi lei încoronați, la mijloc cu un unicorn alb, surmontat de o cunună verde de lauri — A. A. M.) imaginea cea mai potrivită a originii, vieții și vredniciei tale, va resfrânge asupra nepoților tăi nu numai glorie, ci le va fi și folositoare, ca privind astfel mai des la ea, să-și reamintească și să imiteze virtuțile tale... Căci între originile celor mai laudate ginți, Valahii, congenerii tăi, nu sunt cei mai de pe urmă, întrucât se trag de la însăși Doamna lumii, Cetatea Romei, și au fost aduși și așezați în provinciile romane ale Daciei celei vechi, ce se chiamă astăzi Transilvania, pentruca să le apere de incursiunile vrăjmașilor, din care cauză ei și astăzi se chiamă în limba lor Romani. Această gință a ta a excelat întotdeauna prin vitejie, dând naștere multor prea vrednici voievozi, între care au strălucit mai cu seamă Ion Huniade, tatăl vestitului rege Matei, precum și mai marii tăi din timpul lor“.

*

Mihai Vodă Viteazul,

în memoriul său autobiografic din 17 Ianuarie 1601 către împăratul Rudolf II

„Acum oricine va putea cunoaște câte servicii am adus Creștinătății, biruind atâtea țări, dela hotarele Ardealului și până unde se varsă Dunărea în mare, ostenind zi și noapte, fără să am pace sau odihnă, nici iarna, nici vara, necruțând nici cheltuială, nici primejdia vieții“.

*

Valentin Frank de Frankenstein,

comitele națiunii săsești din Ardeal, în „Breviculus originum nationum... in Transilvania“. Claudiopolis, 1497.

„În afară de principalele națiuni ale Transilvaniei, despre care am vorbit până acum, mai vechi sunt Valahii, care odinioară se chemau latinește Romani, iar ungurește îi numim astăzi Olah, numire luată dela Italia (Căci Ungurii numesc pe Italian Olasz, iar Italia Olaszország), nemțește Walach și săsește Bloch, de unde derivă numele Blac. Valahii se numesc

torii prin toate partidele, toți cei gata totdeauna pentru orice act de servilism și compromis, toți aceștia sunt vinovați de situația în care a ajuns țara.

Toți aceștia trebuie puși de opinia publică la stâlpul infamiei, dacă nu se dau la o parte și nu se izolează de bună voie. Nu trebuie lăsați să-și mai ridice capul și să se târască spre posturile de conducere.

Numai așa se va putea vindeca națiunea de boala care-i amenință viața.

pe ei *Roman* (sic), adică Romani... Că Romanii au stăpânit Dunărea și înainte de timpul lui Traian, sub ducele lor Flaccus, se constată din elegia lui Ovidiu. Totuși credem că este mai adevărată părerea care stabilește că ei sunt rămășițele coloniștilor romani ai Impăratului Traian... precum o dovedește la Roma columna traiană, iar în Transilvania multe inscripții și monumente de piatră romane“.

*

Gheorghe Șlucai,

în „Hronica Românilor“, la anul 1526.

„Ungurii numai până atunci au fost pururea biruitori și până când au fost una cu Români (epoca Corvinilor — A. A. M.), iar după ce s'au despărțit de Români, mai tot rău le-a mers“.

*

Simeon Bărnuțiu,

în cuvântarea ținută la 2/14 Mai 1848, în catedrala de la Blaj, în prețuia mării adunări naționale.

„Aduceți-vă aminte ce vă strigă din mormânt străbunii noștri: Fiilor! Noi încă am fost, nu odată, în împrejurări grele, cum sunteți voi astăzi... și am suferit doar și mai mari rele decât voi: fost-am cu Goții, dar nu ne-am făcut Goți; fost-am cu Hunii, dar nu ne-am hunit; fost-am cu Avarii și nu ne-am avarit; fost-am cu Bulgarii și nu ne-am bulgărit, cu Rușii și nu ne-am rusit; cu Ungurii și nu ne-am uncurit..., ci ne-am luptat ca Români pentru pământul și numele nostru, ca să vi-l lăsăm vouă, dimpreună cu limba noastră cea dulce ca ceriul, sub care s'a născut“.

*

Ion Ghica,

principe de Samos, în scrisoarea lui din 14 Iunie 1875 către Sir Alfred Telwel din Londra.

„Poporul pe care îl crezi sălbatec și barbar, eu îl consider în generalitatea lui, deopotrivă cu popoarele cele mai deștepte și mai luminate din câte am văzut... În genere Români sunt foarte inteligenți. În Camera lor am auzit oratori care ar face onoare parlamentelor celor mai vechi. Cât pentru poporul de jos, o mai repet, nu cunosc țaran plugar mai deștept și mai lipsit de prejudețe ca țaranul român... Și dacă civilizația s'ar cântări după câtimea de inteligență răspândită asupra poporului întreg, nu aş sta la îndoială a proclama pe Români unul dintre popoarele cele mai înaintate ale Europei“.

A. A. M.

PENTRU CITITORII NOȘTRI

Ori ce reclamațiune cu privire la neprimirea „Gazetei Transilvaniei“ de cei care și-au achitat abonamentul pe anul 1941, se va adresa la noua administrație, Bd. Regele Ferdinand Nr. 12 (Biblioteca „Astra“), deoarece noi înțelegem să expediem ziarul tuturor abonaților, chiar dacă abonamentul a fost încasat de fosta administrație.

Cumințenie și lașitate

de Ion Urcanul

Vieța noastră de Stat, în special în ultimii 10 ani, a fost o epocă de triste și inconștiente renunțări.

Răsplată dreaptă a acestei atitudini politice, asumată de către o mână de oameni, instrumente supuse orbește pătimașei voințe de distrugere a tot ce era: onoare, demnitate și mândrie națională — am dobândit cel mai sângeros și umilitor rezultat ce-l poate experimenta un neam pe propria sa piele.

Cumințenia și tăcerea mulțimilor a fost cuvânt de ordine, până la așa grad, încât națiunea întreagă s'a lăsat prefăcută într'o turnă fără graiu.

Calomniați zi de zi, atât aici acasă, cât și peste hotare, noi ne-am rețrașat după meterezele dreptății noastre istorice și am părăsit, în bloc, chiar și pozițiile de observatori, ca și când n'ar fi fost vorba de pielea și destinul nostru.

„Ceice au răspunderea istorică a viitorului țării, sunt la culmea chemării lor“.

Așa ni se spunea, așa am fost instruiți, așa a trebuit să trăim: înbrodiți la ochi, legați de mâini și de picioare.

Când cuțitul ne-a ajuns la os, ni s'au servit alte anestizante. „Ne amputăm numai brațul, ca să ne mântuim viața“.

Și ne-am rostogolit chiar în momentul supremei cumințenii, care se transformase într'o lașă inconștiență colectivă.

Pe urmă, buimăciți de durere și rușine, am părăsit drumul rătăcirilor și renunțării, îmbrăcându-ne cuminți în vestimente noi, potrivite firii și structurii noastre sufletești.

Pășim pe un drum nou: al însă-nătoșirii și reconstrucției naționale!

Prieteni noi și puternice ne onorează neamul în drumul lui de întemare și refacere. Suntem încrezători și plini de nădejdi în noua albie de viață. Dar, sgomote de ură veche, se răsrâng de corabia ce plutește cu griji și străbate grele ceasuri de primejdie.

Fulgere, vestitoare de furtuni, brăzdează cerul vieții noastre încă greu înourate. Se aud gemetele și horcălele celor roșiți. Ne strângem, adesea, pumnii încheștați de durere! Stafii negre se strecoară printre noi, ne tulbură liniștea și drumul ce-l străbatem.

Suntem cu privirile ațintite spre vâslăși, ce luptă din greu cu valurile. Teama ne este risipită și cuvântul de ordine este: liniște și cumințenie!

Am băut cupa amară a renunțării. Au mai rămas drojdiile pe fund.

Liniște și cumințenie: Da! Lașitate însă: NU!

PRESA ȘI „GAZETA TRANSILVANIEI“

Timpul, 2 Mai 1941. Dintr'un frumos, articol, pe două coloane, semnat de d-l Corneliu Albu, spicuim:

„Lectura scrisului acela românesc, cuminte și cumpătat, a fost una din cele mai substanțiale hrane spirituale ce am primit vre-odată.“

De atunci am considerat „Gazeta Transilvaniei“ ca pe o adevărată evanghelie a neamului.

Iată de ce am încercat o deplină satisfacție văzând cum, după atâția ani, odată cu Nr. 25 din anul 104, „Gazeta Transilvaniei“ se reorganizează pe baze solide, care au menținut și altădată, cu vrednicie, jalnicul ei edificiu secular. Ambițiile personale, setea de aventură a unor epigoni, improvizările au fost date la o parte, pentru ca „Astra“ să invite „Gazeta Transilvaniei“ la o „Romană“ din care să iasă dragoste și căsnicie fericită.“

D-l C. Albu citează, apoi, pasajii din trei articole-program și încheie:

„Încrăstând zi de zi fenomenul ardelean în viața Statului român, am ținut — ca o datorie elementară — să prezint „Gazeta Transilvaniei“ în noua ei ipostază, dorindu-i să obțină, în cruciada ce întreprinde, aceleași strălucite succese ca întrecut.“

ROMANA

— Epoca și istoricul acestui dans —

de Tib. Brediceanu

III.

Dacă lui Iacob Mureșianu senior îi revine, incontestabil, meritul de a fi inițiat compunerea „Romanei” și de a fi pus la dispoziția lui Ștefan Emilian cea mai mare parte a materialului muzical, rolul acestuia din urmă la aranjarea, eventual și la completarea părții muzicale, în nici un caz nu poate fi nesocotit sau tras la îndoială. După datele pe care le avem, Șt. Emilian se numără printre entuziaștii cultivatori de muzică românească a timpului său. Din broșura „Martorului ocular” vedem, că dânsul a scris dansul „Romanul”,⁷⁾ apoi a compus muzica la următoarele vodeviluri: „Muza din Burdujeni”, „Piața din casă”, „Doi țărani și cinci cârlani”, „Carantina” ș. a. Toț de dânsul sunt compuse și „Quadrilul diletanților”, „Quadrilul Reuniunii femeilor române din Brașov” și două Romane, pomenite elogios și în articolul mai sus citat al „Muzei Române” din 1888. În fine Iacob Mureșianu junior, după cum însuși ne arată în același articol, nu este autorul „Romanei”. Inșă dânsul ca excelent muzicant, repetăm, a armonizat din nou acest dans, dându-i o superioară formă artistică, — probabil chiar la stăruința tatălui său, care nici după 30 ani nu a ajuns să vadă publicată muzica „Romanei” în versiunea lui Șt. Emilian sau a altora, — versiuni popularizate până atunci, pe cum am arătat, numai prin manuscrise.

La istoria alcătuirii „Romanei” contribuim și noi cu un amănunt, până aici necunoscut. Și anume: în anul 1830 a publicat, la Pesta, profesorul din Iași de pe vremuri și vestitul luptător și martir al libertății Românilor din Banat, Eutimie Murgu, opera sa de căpetenie „Beweis dass die Wallachen der Römer unbezweifelte Nach-Römmlinge sind“...

dovedească romanitatea noastră și deosebirea dintre noi și slavi (sârbi), și prin mai multe exemple de muzică populară românească și sârbească, pe care le publică în adaus la lucrarea sa. Asemănând exemplul de muzică românească, dat sub Nr. 1., pe care-l reproducem aici în facsimil, cu figura întâia a dansului „Romana”, putem constata ușor și neîndoelnic, că această figură nu este altceva decât amintitul exemplului al lui E. Murgu, preluat în întregime și aplicat în „Romana” cu toate detaliile sale, atât în ce privește tonalitatea cât și modul de notare al melodiei.

* * *

În cele următoare vom expune, pe scurt, indicațiunile ce s'au dat de către mai mulți, relativ la felul cum trebuie să se danseze „Romana”.

Inșuși Iacob Mureșianu, întemeietorul acestui dans, ne arată mai întâiu, printr'o descriere în versuri, publicată în „Foia pentru mine, inimă și literatură” nr. 4 din 1850, ce este „Romana”, pe care o intitulează: Salt regulat național. Modul de executare a figurilor ei, cinci la număr: I. Rosa, II. Octavia, III Mureșana, IV. Augusta și V. Nimfa, — îl rezumă apoi, deosebit, în următoarele versuri:

„Rosa începe pe sub mână, balan-sează, trece 'n hori;

Octavia mbrățișează, schimbă dama 'ntre feciori;

Mureșiana mai distinge junele cel înfocat;

Nimfa, aspră din Natură, îi înșiră la un loc;

Amata e că se niaptă, 'nșală, 'nvarte ea din foc. (Ultima parte a figurii V. e numită „Amata”.

Întâia descriere a „Romanei”, prin anumite semne coreografice, ca d. p.). (O. o. c. c. etc. ne-o dă avocatul Pavel Rotariu din Timișoara, în nr. 13 din 1901, al foaiei „Drapelul” Din Lugoj. P. Rotariu spune, între altele: „Descrierea acestui joc o am de pe la anul 1857—1858, pe când cercetam și eu școala de dans (unde? nu se spune) și deși nu mă pot lăuda cu originalul numitei descrieri sau instrucții, rămân totuși în credința firmă, că copia mea este făcută chiar de pe original, căci în numita copie constat: „Romana”, întâiul joc român social, din jocurile Hațegului, compus și regulat prin Francisc Kamauf, magistrul de joc în Brașov”.

Cu permisiunea lui P. Rotariu publică, apoi, tipograful Nic. Jugănariu, într'o broșură separată, intitulată „Călușă dansurilor naționale” nr. 1 copia descrierii „Romanei”, apărută în „Drapelul”.

În fine, având în vedere împrejurarea, că nici prin descrierea simplă a figurilor de către Iacob Mureșianu sen. și Ioan Șepețianu, — nici prin semnele coreografice, din copia lui P. Rotariu și N. Jugănariu, nu s'a putut păstra și populariza „Romana” în toată originalitatea ei, Maiorul i. r. Ion Popa, „Tunarul din Dumbrău” cum își spunea dânsul, s'a aflat îndemnat să publice în 1903, într'un caiet, separat, întreaga muzică a „Romanei” (după „Muza Română” din 1888), explicând amănunțit în două limbi: românește și nemțește și indicând chiar deasupra muzicii, exact, toate mișcările ritmice ce sunt a se face pe fiecare parte a ei. La această precisă muncă a fost ajutat — pe cum însuși ne marturisește în prefața lucrării sale — de „cătiva dintre jucătorii mai vechi ai „Romanei” originale, ca Dr. A. M. și I. P., cari s'au angajat cu plăcere de a corege figurile greșite și de a arăta cum trebuie să fie

ROMANISCHE TÄNZE

Allegretto.

Nr. 1.

prin care autorul căuta să spulbere teoria celor ce susțineau, că originea noastră nu ar fi română, ci slavă. Pe lângă alte argumente E. Murgu vrea să

Notele 4, 5 și 6 privesc textul publicat în Nr. anterior al G. Tr. (Nr. 30-941)

⁴⁾ Ion Popa (Tunarul din Dumbrău) spune, în publicațiunea sa, despre care va fi vorba mai jos, că tot „repositul profesor și redactor (I. Mureșianu) a dat și numele jocului, al cărui botez, pe numele „Romana” s'a făcut la începutul anului 1850 în casele comerciantului Gheorghe Ioan”.

⁵⁾ Statutele ei au fost aprobate de guvernatorul Transilvaniei de atunci, baronul Ludovic de Wohlgenuth, abia în 21 Octombrie 1850, (v. „Gazeta Transilvaniei” Nr. 339 din Septembrie 1926).

⁶⁾ v. „Gazeta Transilvaniei” Nr. 22 din 1901.)

⁷⁾ Este unica sa lucrare apărută în tipar, care cuprinde 4 figuri ale dansului cunoscut și sub denumirea de „Călușarul”. Coperta poartă titlul următor: „Romanul deșteptării Românilor. — Danț național de Ștefan Emilian. — Opul 2. — București, Tipografia modernă. Gregorie Luis, Strada Academiei, 24. — 890.

Prin indicarea: „Opul 2” Șt. Emilian nu vrea oare să ne arate că și-a rezervat încă dreptul la Op. 1. pentru „Romana”, a cărei muzică dânsul a pus-o mai întâiu pe note?

O altă descriere, mult mai amănunțită, a celor 5 figuri ale „Romanei”, găsim publicată în nr. 2 An. VII. din 10/22 Ianuarie 1871, al revistei „Familia” din Pesta, de Ioan Șepețianu⁸⁾

Descrierea o face prin anumite indicări ca d. p. „învărtire la dreapta”, „pe sub mână”, „doi pași spre stânga” etc., — deci fără semne coreografice și fără prezentarea muzicii „Romanei”. Despre muzică ne dă I. Șepețianu, totuși, prețioase detalii relativ la elementele ei constitutive, adică a dansurilor populare românești din diferitele părți ale Ardealului și Banatului, din care este compusă: „Dacă analizăm muzica „Romanei” — spune I. Șepețianu — aflăm în prima figură *Ardelăna*, — în a doua figură *Hațegana*, *Lugojana* sau, precum îl numim pe aici (adecă în Banat) jocul „*De doi*” — în a 3 figură muzica jocului bănățenesc „*Pe picior*”, în a 4-a și 5-a figură compuneri de învărtite, balanse și alte mișcări, cari se pot acorda unui joc de coloană...”

⁸⁾ Ioan Șepețianu, absolvent în studii de drept și bun violinist, decedat în floarea vieții, este cel care, împreună cu tatăl său, preotul Trifu Șepețianu, a întemeiat primul cor sătesc în comuna Chizățiu (Banat) în anul 1857.

jucate, ceea ce le-a și succes”. Dr. A. M. nu este altul de cât Dr. Aurel Mureșianu, redactorul de mai târziu al „Gazetei Transilvaniei”, unul din fiii lui Iacob Mureșianu cel bătrân și fratele lui Iacob Mureșianu, compozitorul. Iar I. P. probabil decedatul avocat Iosif Pușcariu din Brașov.

Date cu privire la „Romana” se mai găsesc și în Memoriile inedite ale asesorului consistorial Nicolae Cristea din Sibiu, pe cum și în cele scrise de Isidor Dopp („Gazeta Transilvaniei” Nr. 202 din 1902), Eugen Bianu (broșură apărută în Blaj, 1908) și Dr. Joe Gherman („România Nouă” Nr. 112 din 1936).

(va urma)

Aurel Mureșianu

în „Gazeta Transilvaniei” Nr. 87 din 1899.

„Puterea de viață care ține sufletul în noi, este, se vede, mult mai mare, decât au crezut vreodată cei ce vor să sape groapa românismului dintre Tisa și Carpați”.

ECONOMICE

Solidaritate

Datorită splendidei sale forțe morale, poporul român din Ardeal a reușit să-și organizeze o viață economică proprie, atunci când libertățile naționale și politice îi erau zăgăzuite.

Realitățile economice confirmă aceasta, iar factorul principal al acțiunii de organizare pe teren economic național, a fost *solidarismul* Românilor de dincoace de munți. Desvoltat și cultivat, dela om la om, acest solidarism economic al Românilor ardeleni constituia o permanentă piedică în calea tuturor acțiunilor de nimicire, când acestea porneau dela autoritățile stăpânirii streine, sau erau acțiuni izolate, sprijinite totdeauna de puterea oficialității. Forța morală n'a putut fi învinsă.

Au trecut 23 de ani dela *Unire*, timp în care ne-am bucurat de toate libertățile naționale și politice, în care viața economică a cunoscut o dezvoltare rapidă. Ne-am bucurat de această organizare solidă și necesară statului, deși, cei care o dirijau, cei care dispuneau de ea și-i trăgeau foloasele, nu erau totdeauna Români de origine.

Ne-am trezit la realitate cam târziu, dar ne-am trezit. Reacțiunea a urmat și românizarea vieții economice se găsește la începutul înfăptuirii ei.

Deși libertățile naționale și politice ne aparțin, românizarea integrală a vieții economice poate deveni o realitate, numai printr'un *solidarism economic al tuturor Românilor*. Din tragedia trăită de toți Români, să renască forța morală din trecut, capabilă să transforme aspirațiunile și utopiile, în realități.

Inițiativa Statului de a româniza industria și comerțul țării e bine venită și folositoare colectivității românești, însă atâta timp cât noi Români nu dăm sprijinul nostru practic și efectiv elementelor de origine etnică ce ne aparțin și sunt deja în viața economică practică, nu putem spera la înfăptuire atît de necesare. Să cultivăm solidarismul economic, dela om la om, să-l aplicăm zilnic, pentru că el întărește *Unitatea națională*, de care am fost lipsiți în cele mai tragice clipe ale neamului nostru.

Deci solidarism economic efectiv.

Românizare fără tovarășe

La 1897, în împrejurări pe care nu le amintim acum, Visarion Roman, părintele economiei naționale a Românilor ardeleni, a spus: „*M'am convins de tristul adevăr că Români ori de câte ori s'a întovărășit cu altul, totdeauna a fost înșelat*”. Desigur, Visarion Roman a avut motive foarte puternice, bazate pe realități, când a ajuns la convingerea aceasta.

În împrejurările de azi, la începutul realizării completei românizări a vieții economice, cuvintele lui Visarion Roman să ne fie cel mai prețuit îndreptar, în acțiunea noastră viitoare, care vrem să fie durabilă. Reforma inițiată, în curs de aplicare, să aibă o bază morală și interesul colectiv național, iar nu interesul personal al unor indivizi capabili de orice compromisuri. Căci aceasta ar dauna și mai mult interesului național.

Să nu se facă tovarășii cu streinii, că nu sunt bune. Cel care oferă azi tovarășii ispititoare prin câștigurile materiale posibile și realizabile, vrea să se folosească *numai de numele românesc al firmei* și nici odată nu va fi sincer cu tovarășul său, de care va fi să se lapede în momentul prielnic. Nu e bine să ne împrumutăm numele nostru românesc, iar în dosul lui să tragă foloasele economiei naționale tot străinii. Acest procedeu ar satisface interesele personale ale cutărui individ — lipsit de conștiința națională care ni se impune acum mai mult ca ori când — și aceasta numai temporar, însă ar compromite pentru mult timp elementul românesc și valoarea muncii lui.

Suntem, deci, pentru o românizare serios organizată, dreaptă și echitabilă, care să corespundă intereselor permanente ale Românilor. Să începem de jos ca să putem fi singuri stăpâni pe pozițiile ce ni le creiem, prin muncă, în economia țării care va fi, desigur, și națională, în înțelesul adevărat al cuvântului.

de Ion Opris

CINSTIREA DELA FLORICA

Duminecă s'a comemorat, la Florica, 50 de ani dela moartea lui Ion C. Brătianu. A fost o solemnitate sobră, în care n'a strălucit decât demnitatea unei națiuni și spiritul de solidaritate românească.

În jurul criptei s'au adunat toți reprezentanții autorizați ai poporului nostru și, alături de ei, o mare mulțime de țărani din Argeș și un numeros grup de studenți universitari. În special Ardealul a avut o participare masivă. S'au încolnat în pelerinaj reprezentanții tuturor județelor. Lumea aceasta avea un semn distinct: fiecare purta la butonieră o cocardă tricoloră, împletită în jurul unei panglicuțe negre. Era un simbol mut, dar care spunea totul, în fața acestor morminte.

N'a lipsit, de altfel, nici o provincie, așa că omagiul a fost complet, izvorând dintr'o realitate mult mai grăitoare decât vremelnicile ciuntiri de hotar.

N'a lipsit, apoi, nici un cuvânt din ceace trebuia spus în acest loc de fericite evocări. Mărturisirile de conștiință au fost mai oportune decât oricând, iar fiecare vorbă rostită a căpătat sens mai mult prin greutatea ei, decât prin frumusețe.

În numele Ardealului' au vorbit I. P. S. Sa dr. Nicolae Bălan și d. dr. Valer Roman, fost ministru. Ei au fost aleși să tâlmăcească credințele obștei din această provincie. Și le-au tâlmăcit cu o gravă seriozitate și impresionantă bărbăție, ținând încordată atenția pelerinilor, adeseori înlăcramați.

Din cuvântarea I. P. S. S. Mitropolitului dr. Nicolae Bălan

„Ne-am întrunit să dăruim un moment de reculegere sufletescă marelui Ion C. Brătianu. Ne cheamă la această datorie puternica lui personalitate și meritele covârșitoare pentru încheierea unei Români unite și tari, dar ne mână și greutatea zilelor ce le trăim. Când apăsarea vremurilor e atât de aspră, când orizontul întunecat pare o continuă amenințare pentru orice nădejde, când, tocmai de aceea, se cere o deosebită bărbăție și sfortări extraordinare pentru a răzbi iarăși la lumină, e de mare trebuință să ne adunăm, la izvoarele întăritoare ale pildelor trecutului, ca să sorbim din ele putere, curaj și capacitate de strădanie neobosită, până la realizarea idealurilor noastre naționale.

Ion C. Brătianu face parte, ca fruntaș, din acea pleiadă providențială de bărbați ai neamului românesc, care cu o minunată destoinicie și cu o ne strămutată urmărare a unor ținte clar formulate, au condus acest neam vreme de o jumătate de secol — într'un timp de răspântie, într'un timp decisiv pentru soarta popoarelor — dela o stare de robie, de desmembrare și de umilință sub raportul politic, până la forma de existență a unui stat unit, liber, respectat în afară și capabil să își întindă, la plinirea vremii, hotarele, în

jurul tuturor Românilor ce gemeau sub jugul strein.

Prin activitatea lui Ion C. Brătianu și a prietenilor săi, sub sceptrul sobru și înțelept al Regelui Carol I, s'a pus temelia solidă a înfăptuirii visului nostru celui mai scump, unirea tuturor Românilor între granițele aceluiași stat liber, unire anticipată simbolic de gestul aducerii bisericii lui Horia la Florica, prin marele fiu și realizator al testamentului lui Ion C. Brătianu.

Astăzi vedem o parte din clădirea ridicată pe temelia pusă de Ion C. Brătianu, știrbită. De aceea, cu atât mai grăitoare este pilda lui. Nouă ne este dat, nu numai să-i admirăm munca, ci să i-o și imităm, pentru a reînălța în întregritatea lui idealul național urmărit de el.

Plini de recunoștință față de memoria lui Ion C. Brătianu, ne legăm să ne străduim din toate puterile a fi vrednici de moștenirea spirituală ce ne-a lăsat-o și să urmărim linia indicată de necurmata lui osteneală spre unirea întregului neam într'o țară a lui, și numai a lui“.

Din cuvântarea d-lui Dr. Valer Roman

„Imensa durere numai aici ne-o putem alina, participând la acest act de pietate față de memoria marelui Român, care a fost I. C. Brătianu.

El a fost mare și fericit.

Ni se umple inima de mândrie românească. când ne gândim azi, în zilele groaznice de coborîre pe drumul accidentat al istoriei noastre, la momentele dramatice din viața lui publică.

Actele lui mari și patriotice au fost pline de primejdii personale și de riscuri pentru țară. Dar au fost emanațiuni ale firii lui de om providențial, a cărui intuiție politică s'a călăuzit prin chibzuință în făurirea planului și prin îndrăzneală în executarea lui.

Noi, Ardelenii, am venit aci să ne vărsăm durerile și să ne transformăm nădejile în certitudine.

Am adus cu noi o durere care depășește pe aceea a visurilor neimplinite. O fericire neatinsă nu sdrbește inimile ca una pierdută. Pe vremuri, eram cu toții împreună, mormintele părinților, plaiurile unde ne-am născut, frați, surori și prieteni.

Noi, aici, copleşii de durere și remușcări, pentru că i-am lăsat, cu multă ușurință, să plece, ei continuând să ne iubească și să nutrească nădejdea că dreptate se va face.

Ori cât de mare ne-ar fi durerea, de aci, nu putem pleca decât cu fruntea ridicată și cu inima plină de convingerea că dreptate se va face.

Pentru noi Ardelenii refacerea întregității teritoriale a României constituie marea insomnie a istoriei, așa cum acest ideal a turburat visurile marilor patrioți ai Vechiului Regat și ai celor din provincia de peste munți.

Vaccinarea antivaricolică

Va avea loc în Primăvara acestui an, conform întinerariului de mai jos.

Se vor prezenta la aceste vaccinări toți copiii, care s'au născut în cursul anului 1940 și anume nu numai cei născuți în Municipiul Brașov, ci și cei născuți în alte localități.

Părinții sau tutorii, care nu-și vor prezenta copiii la vaccinare, sunt pasibili, cf. legii sanitare, cu amendă între 100—2000 lei.

Medic Primar al Municipiului (Dr. Ulpiu Ștefan)

1. Circ. I. Dr. Vintilă. Luni 12 Maiu 1941, orele 14—15, la Ambulatorul Policlinic Str. Hirscher No. 1

2. Circ. II. Dr. Vintilă. Marți 13 și Miercuri 14 Maiu 1941, orele 14—15, în Școala Primară Ev. Lut. Magh. din Str. Turkösi No. 6.

3. Circ. III. Dr. Lupu. Marți 13 Maiu 1941, orele 8—10, în Școala Primară No. 5 din Str. Mircea Vodă No. 9.

4. Circ. IV. Dr. Stinghe. Marți 13 Maiu 1941, ora 8—10, în Școala Primară No. 3 Str. Vasile Lucaci. In 14 Maiu (Miercuri) ora 8 la Școala din Stupinele Brașovului și la ora 9 la fabrica de zahăr Bod.

5. Circ. V. Dr. Berariu. Marți 13 Maiu 1941, (Miercuri) ora 8, la Școala Primară „I. Popazu“ Șirul Andrei Șaguna.

6. Circ. VI. Dr. Dumitrescu. Marți 13 Maiu 1941, ora 9—11, în Dărste la Dispensarul Casei de Asigurări.

7. Circ. VII. Dr. Neguș. Miercuri 14 Maiu 1941, orele 15 în Căminul de Ucenici din Calea Bucureștilor No. 2.

Mica publicitate

S'A PIERDUT permisul bicicletei Nr. 5131 seria 675445 care se declară nul în mâna celui care l-a găsit. Acesta este rugat să-l aducă la adresa: Ioan Römer, Prejmer 144, jud. Brașov.

La Sanatoriul Dr. VASILE DOGARIU, din Str. Averescu Nr. 11, se caută pentru angajare imediată o bucătăreasă și o spalătoreasă. 2 2

Alte bunuri evreiești, trecute în patrimoniul Statului

21. București. (Rador).— D-l General Antonescu a semnat următorul decret lege relativ la bunurile care au intrat în patrimoniul Statului.

Art. 1.— Dispozițiunile art. 3 al decretului lege din 5 Octombrie 1940 se interpretează în sensul că intră în patrimoniul Statului și fermele.

Art. 2.— Dispozițiunile art. 1 punctul 6 din decretul lege din 17 Noembrie 1940, se interpretează în sensul că au intrat în patrimoniul Statului și brutăriile, instalațiunile de lucrat paste făinoase, sau orice alte industrii anexe ale morilor, bunuri ce trec în patrimoniul Statului.

Art. 3.— Trec de asemenea în patrimoniul Statului, dela data prezentului decret-lege, următoarele bunuri aparținând evreilor:

a) fabricile industriale de spirt, de spirt din vin, rafinării de alcool de orice fel, distilerile de categoria întâia și a doua, calificate astfel de legea monopolului alcoolului.

b) cazanele de orice categorie pentru fabricarea rachiului și țuicii.

c) fabricile de produse și substanțe medicamentoase.

d) drepturile de orice fel asupra subsolului dacă aparțin proprietarului evreu la suprafața;

e) Materiale lemnoase de orice fel, aparținând proprietarului sau exploatazorului pădurii sau industriei forestiere, în orice fază de prelucrare și fără deosebire, după cum se află în pădure, în depozite, sau în curs de transport.

Calificarea evreilor și procedura trecerii acestor bunuri în patrimoniul Statului se va face conform decretului lege Nr. 842 din 27 Martie 1941.

Art 5.— Bunurile prevăzute în articolele de mai sus trec în patrimoniul Statului, împreună cu terenul din jurul lor, construcțiunile, instalațiunile, liniile de cale ferată, mijloacele de transport de orice natură, uneltele, întregul lor inventar, viu și mort, precum și stocurile de produse și materii prime.

Art. 6.— Statul, prin Subsecretariatul de Stat al romanizării, colonizării și inventarului, va putea cere pentru simulațiune anularea oricărui contract încheiat după data de 17 Noembrie 1940, prin care evreii au înstrăinat materiale lemnoase.

Faptul de a fi vândut un material lemnos sub prețul curent al pieții, constituie prezumția că, contractul este simulat. Anularea se va cere comisiei centrale de judecată, depe lângă Centrul național de romanizare.

În termenul de 15 zile dela data prezentului decret lege se vor depune la Subsecretariatul de Stat al romanizării, colonizării și inventarului, toate contractele prin care evreii au vândut materialul lemnos.

Art. 7.— Contractele intervenite între proprietarii neevrei ai bunurilor prevăzute de art. 3 din prezentul decret lege și locatarilor evrei, se anulează pe data publicării prezentului decret lege.

Contractele intervenite între foștii proprietari evrei ai bunurilor mai sus prevăzute și locatarilor neevrei, sunt respectate, Statul substituindu-se în drepturile fostului proprietar evreu.

Art. 8.— Obligațiunile actelor și declarațiunile prevăzute prin legea din 28 Martie 1941, și prin articolele de mai sus, trebuie făcute în termen de 30 zile dela data publicării prezentului decret lege.

Art. 9.— Asociații neevrei vor putea răscurpăra, la valoarea stabilită de centrul național de romanizare, drepturile asociațiilor evrei cu răspunderea nelimitată din societățile, care au avut bunuri ce au trecut în patrimoniul statului pe baza prezentului decret lege. Cererile de răscurpărare vor fi înaintate C. N. R.-ului în termen de trei luni dela data publicării prezentului decret lege. Asociații neevrei și cumpărătorii drepturilor evreiești sunt obligați a plăti C. N. R.-ului cheltuelile de asigurare și cele de investiție, făcute în timpul administrării bunurilor.

Societățile astfel romanizate vor fi socotite că nu au fost niciodată evreiești.

Art. 10. Dispozițiunile articolului precedent vor fi aplicabile, prin asemănare, și în favoarea coproprietarului sau noului proprietar neevreu.

Art. 11. Indemnizația cuvenită evreilor se va plăti în conformitate cu dispozițiunile art. 53, și următoarele al decretului lege pentru înființarea C. R. N.-ului.

Impozit de 6% asupra produselor medicale și farmaceutice.

Ministerul finanțelor comunică:

Având în vedere că produsele medicale și farmaceutice sunt necesare îndeplinirii unui înalt scop social și național, sănătatea publică, fiind produse de strictă necesitate, Ministerul de finanțe prin decizia cu Nr. 31831 din 24 Aprilie 1941 a dispus ca începând dela data prezentului ordin, la vânzările de medicamente să se aplice impozitul excepțional o singură dată însă cu cota mărită la 6%.

Intră în această dispozițiune de taxare nu nai medicamentele prevăzute în broșurile: „Taxa Oficială a specialiștilor Farmaceutice și Taxa Farmaceutică Oficială“. Se exceptează dela această dispozițiune și ca atare se percepe impozitul excepțional 4% ori de câte ori se vând articole de igienă, cosmetice, articole de toaletă, parfumerie cauciucărie, etc., precum și alițiile cari servesc drept cosmetice sau produsele care se folosesc la preparatele cosmetice și care se găsesc în cele două broșuri și anume:

Crema albă Regală, Crema Benzoe, Crema Beres, Crema Dolly, Crema Maria, Crema Orientală, Crema Oxigen Borax, Crema Oxon Borax, Crema Serrax, Crema Sulvan.

În consecință, medicamentele suportă impozitul excepțional cu cota de 6% o singură dată și anume pentru produsele importate impozitul se percepe la vamă, iar pentru produsele fabricate în țară la ieșirea lor din fabrică.

Impozitul excepțional cu cota de 6% la vânzările de medicamente — produse indigene — se calculează la prețul

de facturare al acestora, adică la prețul de cost, calculat conform art. 4 din legea impozitului excepțional 4% din 1 Aprilie 1941.

Pentru produsele importate impozitul excepțional de 6% se va calcula conform dispozițiilor în vigoare privind importul mărfurilor.

Deoarece medicamentele aflate în depozitele importatorilor, depozitele farmaceutice, farmaciile, drogheriile, etc. la data de 1 Aprilie 1941, au suportat impozitul excepțional tot o singură dată, însă cu cota de 2%, urmează ca toate întreprinderile mai sus arătate (cu excepția fabricelor de medicamente indigene), să achite până la 15 Mai 1941 diferența de impozit excepțional dela cota de taxare de 2%, la cota de taxare cu 6%, așa cum s'a stabilit prin menționata deciziune.

Pentru a se putea stabili ce anume diferențe de impozit excepțional au de plată, aceste întreprinderi sunt obligate ca până la 10 Mai 1941 să facă declarație scrisă la Adinstrația de Constatare respectivă, de stocul de medicamente aflat la 1 Aprilie 1941, din care urmează a se scade medicamentele vândute din acest stoc după 1 Aprilie 1941 și la care s'a perceput impozitul de excepțional 4%, urmând ca diferența până la 6% adică 4% să se perceapă numai la soldul medicamentelor astfel stabilit.

Menționăm, că în cazul stabilirii stocurilor, nu vor fi introduse medicamentele cumpărate după 1 Aprilie 1941, deoarece la aceste medicamente se presupune că s'a achitat impozitul excepțional 4%.

Se atrage atențiunea organelor fiscale că declarațiile de stocuri urmează a fi verificate de către aceste organe.

ULTIMA ORA

CRONICA RAZBOIULUI

Așa precum am arătat în cronica precedentă, sfârșitul războiului din Balcani înseamnă începutul altor acțiuni diplomatice care vor fi urmate de noi conflicte, noi teatre de luptă.

Obiectivul principal al Germanilor fiind imperiul britanic, împotriva lui se îndreaptă întreaga acțiune a Fuehererului și a armatei sale.

Evenimente foarte serioase sunt în plină desfășurare în Orientul apropiat, provocate de conflictul dintre Irak și Anglia. Iată, deci, că în timp ce în Balcani se lucrează la alcătuirea unei noi ordine, în Asia Mică au început desordini menite să poarte flacăra războiului și pe acele meleaguri.

Natural, ordinea în Balcani, relativă la delimitări teritoriale, pu poate fi considerată definitivă. O asemenea reglementare va fi lăsată în sarcina viitorului, când se vor discuta problemele în ansamblul lor teritorial, etnic, economic și politic. De altfel chiar presa germană, din ultimile zile, a calificat drept „reglementări provizorii” toate măsurile luate în Balcani pentru întronarea ordinii, fără de care viața nu-și poate urma drumul dorit.

După terminarea războiului în Balcani, s'a vorbit tot mai insistent despre relațiile germano-turce, relații care în ultimele zile au statonit definitiv poziția Turciei de țară nebeligerantă, fapt care a determinat pe Germania să reia raporturile diplomatice normale, prin întoarcerea la Ankara a d-lui Von Pappen, ambasadorul Reichului. Totuși, evenimentele din Irak au pus guvernul din Ankara în fața unor noi fapte, care vor avea o înrăurire deosebită asupra atitudinii din zilele ce vor urma. Prima măsură provocată de evenimentele ce se petrec la granița de răsărit a Turciei, a fost aceea de a concentra un număr de douăzeci contingente „nemusulmane”, pentru lucrări cu caracter urgent... Această măsură nu poate fi interpretată decât într'un singur fel: *apărarea granițelor împotriva oricărui atac al unei puteri străine*. Atitudinea Turciei lasă să se întrevadă posibilitatea unei dârze rezistențe, spulberând astfel orice speranță de înclinare în spre vre-una din puterile angajate în războiu.

Relativ la conflictul din Irak, el s'a născut dintr'o controversă privitoare la interpretarea acordului încheiat de Anglia și Irak, pentru transitarea trupelor britanice pe teritoriul Irakului. Știut este că Anglia are de apărut în această parte a lumii, nu numai o poziție de ordin strategic care îi îngăduie oprirea unor eventuale înaintări spre Suez, dar și considerabile interese petrolifere la Mossul, unde se află cea mai mare exploatare de petrol, care alimentează flota din Mediterana, precum și aviația care operează în partea de Răsărit a Mediteranei, în Libia, Egipt, Irak și Abisinia.

Deși conștientă de covârșitoarea importanță ce o are Irakul, pentru

Anglia, ea nu a luat decât în ultimile zile măsuri de apărare și rezistență, ceea ce dovedește încă odată „tactica întârzierii”, folosită în luptele de până acum. Acest fapt îngreuiază și mai mult situația Angliei și de el se pare a se folosi nu numai guvernul din Irak, dar și cel din Arabia.

În alte împrejurări, de sigur, Irakul nu ar fi luat atitudinea din ultimile zile, atitudine care a mers până la tăierea conductei de petrol ce lega Mossul de Haifa, lipsind astfel de produse petrolifere flota din Marea Mediterană.

O notă oficioasă, transmisă de agenția Rador din Berlin, arată că guvernul din Irak nu avea decât două posibilități: *sau să aibă o atitudine de țară care nu vrea să se supună imperiașismului Britanic, sau să sufere un destin analog cu cel al Egiptului, a cărui armată a fost complect desarmată de englezi*.

În fața acestei alternative, noul guvern din Irak, s'a hotărât să reziste cererilor engleze. Această atitudine este bine primită la Berlin, unde se crede că va sosi în curând primul ministru al Irakului sau, în cazul când această călătorie nu va avea loc, atunci primul ministru va pleca în Turcia unde se va întâlni cu d. Von Pappen. Jocul este asemănător cu cel al Serbiei. Aceeași situație strategică și aceleași forțe sunt angajate în luptă.

La toate acestea dacă adăogăm și manifestația ostilă Englezilor, a studenției și populației arabe, la orizont se profilează o situație tot mai neplăcută pentru Anglia, situație de care — depinde de Turcia — se va folosi Germania, pentru a-și ajunge cât mai repede țelul final din Orientul apropiat: *Suezul*.

Conflictul din Irak, este în plină desfășurare. Artileria irakiană a bombardat Habanya, ocupată de trupele britanice, iar aviația engleză, drept răspuns, a bombardat și mitraliat trupele și transporturile motorizate din împrejurimile regiunii în care sunt masate trupele engleze. De asemenea au fost bombardate depozitele de benzină din apropierea Bagdadului, precum și tabăra militară dela Moascar. Localitatea Bsara ar fi în întregime împresurată, iar zăcămintele de petrol dela Hadikiene și Kirkurk ar fi deasemeni în mâinile soldaților irakieni.

Se spune, că armata Irakului este în curs de mobilizare și că efectivul acestei armate este de trei sute de mii de oameni, dispunând de forțe motorizate și de un număr de 50 avioane.

In Africa

În Africa de Nord, dat fiind faptul, că drumul pe uscat spre Alexandria și canalul Suez este amenințat, armatele britanice din preajma Nilului au luat măsuri pentru oprirea forțelor germane și italiene, la frontiera de Nord a Egiptului. În ultimele zile s'au dat lupte dis-

perate în sectorul fortificat dela Tobruk, fără se se producă nici o schimbare a pozițiilor dela finele lunii Aprilie.

În Abisinia, armata italiană continuă operațiunile în regiunea Amba Alagi și defileul Flaga. După comunicatul italian rezultă, că în regiunea Amba Alagi, au luptat în rândurile armatei britanice și numeroși evrei din Palestina.

In Apus

În Apusul Europei, în afară de bombardamentele reciproce ale aviației engleze și germane, nu trebuie scăpată din vedere importanța manevrelor de imbarcare și debarcare de pe coastele Franței și Norvegiei. Fie ele chiar numai de ordin demonstrativ, acele manevre sunt un răspuns pe care Germania îl dă Americii, hotărâtă, se pare, să ajute Anglia. De altă parte o notă — desmintită de altfel — arată că vase de războiu americane s'au îndreptat și chiar ar fi intrat în Suez.

U. R. S. S.

Pe deasupra tuturor acestor frământări, planează un mare semn de întrebare: Rusia. Până acum, toate problemele ce se puneau în legătură cu o eventuală răsturnare a calculului războiului s'au dovedit a fi simple invenții. Înainte de începerea atacurilor — ori unde și ori când au fost date — se vorbea de intervenția Rusiei, dar realitatea a fost cu totul alta. Se va vedea dacă, odată cu trecerea flăcării războiului de pe muntele Olimp spre Ararat și, deci, spre regiunea petroliferă dela Tiflis-Batum, armata sovietică nu va lua măsuri, fie de apărare, fie de preîntâmpinare a războiului în acea parte a locului.

Discursul Cancelarului Hitler

Fuehrerul Hitler, după încheierea fiecărei campanii militare, a rostit, un discurs. Dacă discursurile rostite până acum ne interesau în mod general și indirect, apoi cel din urmă ne interesează în mod deosebit. El lămurește rezultatul eforturilor făcute de țara noastră; din el se deprind și speranțele la care neamul nostru are tot dreptul, în urma politicii de astăzi și a eforturilor despre care Cancelarul Hitler a amintit.

Ca și altă dată și acum, Cancelarul Hitler a amintit despre străduințele zădarnice făcute pentru a nu se declanșa războiul, declanșat, totuși, de oameni, puțini la număr, fie din motive de ură, fie din interese materiale, care au dorit războiul cu orice preț. Prin războiu au crezut unii oameni că problemele de ordin vital, care nu mai puteau fi stăpânite, vor fi rezolvate mai repede, sacrificându-se mii de vieți omești și distrugând o civilizație de secole.

„In spatele lor se afla capitalul internațional evreesc al băncilor, al bursei și al întreprinzătorilor de industrie de armament, care sperau — căci aceasta le reușise mai înainte, — să obțină posibilitățile unei mari afaceri, deși ea nu era curată. Și tot ca mai înainte, erau dispuși, fără nici un scrupul, să sacrifice sângele popoarelor în fa-voarea aurului. Astfel a început războiul”.

Referindu-se la acțiunea din Balcani, a amintit de documentele dela Charită, din care rețea planul armatelor engleze de a transforma Balcanii într'un câmp de operații european, pentru apărarea intereselor Mării Britanii. Cancelarul a precizat: „Dacă această încercare a prezentat mai multe dificultăți este din cauză că o schimbare s'a produs în Balcani prin faptul că România nu mai putea intra în socotelle planurilor țesute de Anglia, datorită schimbărilor intervenite în această țară.

Noua Românie sub conducerea generalului Antonescu, a început să urmeze o politică românească, fără a ține socotela de speranțele Englezilor, interesați a provoca războiul. La aceasta trebuie adăogată atitudinea Germaniei”.

După trecerea în revistă a evenimentelor care au fost urmate de campania din Balcani, Fuehrerul a recunoscut că: „Fără atitudinea deosebit de leală a României, nu ar fi fost posibil decât foarte greu să se execute ordinele date de războiul foarte scurt ce fusese prevăzut”.

Atitudinea Țării noastre a făcut ca siguranța trupelor transportate în Balcani să nu fie cu nimic amenințată ci, din contră, întărită din zi în zi prin dovezi tot mai grăitoare a gândului și speranțelor noastre: *respectarea granițelor etnice și eliberarea fraților*.

Un alt pasagiu important este, cel privitor la viitoarea ordine din această parte a Europei „unde Reichul German nu are interese teritoriale deosebite în aceste regiuni. Politicește, nu suntem interesați decât să asigurăm pacea în acest spațiu, iar economicște suntem interesați la stabilirea unei ordini care să garanteze dezvoltarea producției în profitul tuturor, ca și reluarea schimburilor comerciale. Acesta este în sensul unei justiții imanente, dacă se ia în considerare și interesele bazate pe datele de ordin etnografic, istoric și chiar economic. Germania nu va fi decât un observator interesat în ce privește această evoluție”.

Cei ce au ochi de văzut să vadă, iar cei ce au urechi de auzit se audă...

Noi nu dorim decât frățietate deplină și conlucrare armonioasă internă „pentru dezvoltarea producției în interesul tuturor” și așteptăm respectarea intereselor bazate pe datele de ordin etnografic, istoric și chiar economic...

M. M.

RAZBOIUL

Războiul în Irak

Beyruth (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite: Se anunță din Bagdad, că forțele irakiene ar fi ocupat gara fortificată Dekissiar de lângă Samara, desarmând și făcând prizonieră garnizoana britanică.

Postul de radio a trecut în mâinile irakiene.

D. Eden vorbește despre cauzele dezastrului din Balcani și Africa de Nord

Stockholm (Rador). Corespondentul agenției D.N.B. transmite:

Ministrul britanic al afacerilor streine, d. Eden, a făcut o expunere amănunțită în fața Camerei Comunelor, asupra recente evoluții a lucrărilor în Balcani și în Africa de Nord.

În primul rând d. Eden a subliniat, că s'ar afla într'o situație într'u câtva delicată, dacă ar trebui să facă o dare de seamă asupra recentelor evenimente și în deosebi asupra dificultăților din Orientul mijlociu, căci ar trebui să-și impună unele restricțiuni, spre a nu da inamicului nici o indicație.

Referindu-se la evenimentele din Februarie, întâmplate în Africa de Nord, d. Eden a declarat, că trupele engleze au sosit la Benghazi într'o atât de mare stare de sleire, și că vehiculele păreau

atât de deteriorate, încât a trebuit, înainte de toate să se treacă la odihnă și să se procedeze la reparațiile necesare. Or, în aceste condițiuni a fost imposibil să se înainteze dincolo de Benghazi pentru a se ajunge la Tripoli.

Chiar în ziua când trupele britanice intrau în Benghazi, la Londra se primea o notă din partea guvernului grec, care voia să se informeze asupra ajutorului pe care l-ar putea aștepta din partea Mării Britanii. Se pune astfel problema alegerii: sau să se lase efective considerabile la Benghazi, sau să se acorde ajutor Greciei.

S'a scotit că trupele care rămăneau în Cirenaica vor fi suficiente pentru a rezista ori cărei amenințări și, astfel, s'a hotărât să se acorde Greciei asistența.

D-l Eden, ca și comandantii su-
premi ai forțelor britanice s'au dus la

Atena, pentru a avea conversații cu oamenii de stat greci. „Dacă nu am fi acordat sprijinul nostru Greciei — a declarat d-l Eden — noi nu am fi putut purta fruntea sus”.

Trecând la Jugoslavia, ministrul afacerilor streine a declarat:

Mobilizarea a fost operată aici numai după venirea la putere a noului guvern, însă în această clipă ea era prea târzie.

În ce privește Turcia, d-l Eden a declarat că există un contact amical între această țară și Anglia.

În sfârșit, ministrul afacerilor streine a declarat că guvernul britanic este decis să apere drepturile sale în Irak.

Redactor responsabil
ION COLAN